

PORADŇA PRE OBČIANSKE A ĽUDSKÉ PRÁVA

CENTER FOR CIVIL AND HUMAN RIGHTS

KRIVÁ 23, 040 01 KOŠICE, SLOVENSKO

- » mobil: +421 908 69 55 31, +421 949 338 396
- » www.poradna-prava.sk » poradna@poradna-prava.sk
- » IČO: 37 86 72 70 » IBAN: SK98 5200 0000 0000 0551 9629

TLAČOVÁ SPRÁVA

V Košiciach, 10.8.2022

Súd zamietol antidiskriminačnú žalobu MVO v prípade segregácie rómskych žien na pôrodnici prešovskej nemocnice

Umiestňovanie rómskych žien do tzv. rómskych izieb na pôrodnici v nemocnici v Prešove nie je podľa súdu diskriminačné. V nedávno vyhlásenom rozsudku zo dňa 29.7.2022 tak rozhodol Okresný súd Bratislava III. Súdne konanie vo veci iniciovala mimovládna organizácia Poradňa pre občianske a ľudské práva (Poradňa) podanou verejnou žalobou podľa antidiskriminačného zákona. Rozsudok súdu prvej inštancie je podľa nej nezákonný a preto podáva voči nemu odvolanie.

Poradňa podala žalobu na Okresný súd Bratislava III ešte v decembri 2013 ako tzv. verejnú žalobu podľa antidiskriminačného zákona. V súdnom konaní sme poukazovali na to, že na oboch oddeleniach gynekológie a pôrodnictva Fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana v Prešove tzv. „Starej“ a „novej“ pôrodnici je zavedená dlhodobá prax umiestňovania rómskych žien do oddelených tzv. rómskych izieb. Namietali sme, že táto prax predstavuje ich segregáciu na základe etnickej príslušnosti. Segregácia predstavuje vážnu formu diskriminácie a je v rozpore s domácim antidiskriminačným zákonom aj medzinárodnou antidiskriminačnou legislatívou.

Rómske izby na pôrodnici v Prešove sme v Poradni dokumentovali od roku 2002. Mnohé rómske ženy, ktoré v nemocnici rodili, na ňu dlhodobo a opakovane upozorňovali. Žalobou sme sa domáhali toho, aby žalovaná nemocnica nezákonnú prax odstránila. Žaloba smerovala zároveň aj proti Slovenskej republike (v zastúpení ministerstvom zdravotníctva SR) aj samotnému ministerstvu zdravotníctva, ktoré je zriaďovateľom prešovskej nemocnice. V súdnom konaní sme poukazovali na to, že situáciu v nemocnici dlhodobo ignorovali a neprijali preventívne opatrenia, ktoré by segregáciu rómskych žien odstránili a predchádzali jej.

Okresný súd Bratislava III dňa 29.7.2022 vyhlásil rozsudok, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol. Rozsudok bol právnej zástupkyňi Poradne doručený 8.8.2022. Podľa súdu Poradňa ako žalujúca strana nepreukázala, že sú rómske ženy umiestňované v oddelených izbách z dôvodu ich rómskej príslušnosti. Aj keď viaceré rómske ženy túto prax potvrdili aj svojimi výpoveďami počas súdneho konania - podľa súdu sprostredkovali len skúsenosť iných rómskych žien a nie svoju vlastnú. Najmä v dôsledku toho ich tak nepovažoval za relevantné.

Súd okrem toho konštatoval, že umiestňovanie rómskych žien na oddelenú izbu nemusí samo osebe predstavovať nezákonnú segregáciu a môže byť odôvodnené zdravotným stavom pacientiek, obsadenosťou oddelenia, epidemiologickými opatreniami, ako aj tým, či konkrétne ženy samé neuprednostnili pobyt na izbe s inými rómskymi ženami. Osobitne poukázal na to, že mnohé rómske ženy si podľa vyjadrenia žalovanej nemocnice želajú byť umiestňované na izbe s inými rómskymi ženami a nemocnica v takom prípade podľa súdu len rešpektuje vôľu žien. Súd odmietol ako relevantné tiež stanovisko Slovenského národného strediska pre ľudské práva (národný antidiskriminačný orgán), ktorý prax umiestňovania rómskych žien do etnicky homogénnych izieb vyhodnotil ako diskriminačnú, v rozpore s antidiskriminačným zákonom.

Jedna z rómskych aktivistiek spolupracujúcich s Poradňou k rozhodnutiu súdu povedala:

“Rozsudok súdu nie je spravodlivý. Rómske izby si na pôrodnici v Prešove do dnes, roky sa nič nezmenilo. Stále sme oddelené od bielych žien. My chceme, aby sa to zmenilo, aby nás v nemocnici nepociťovala a správali sa k nám s úctou.”

Vanda Durbáková, advokátka zastupujúca Poradňu v tomto súdnom spore, k doručenému rozsudku uviedla:

„Tento rozsudok je ďalším potvrdením toho, že pre slovenské súdy je rozhodovanie o prípadoch rasovej diskriminácie stále výzvou. Z praxe viem, že súdne rozhodnutia sú často poznačené aj rasovými predsudkami, ktoré nie sú v našej spoločnosti ojedinelé. Tento rozsudok nie je výnimkou. Aj v tomto prípade dal súd väčšiu váhu výpovediam lekárskeho personálu, ako výpovediam samotných rómskych žien, ktoré túto prax potvrdzovali.

Za pozornosť určite stojí aj skutočnosť, že súdny spor trval na okresnom súde skoro 9 rokov, čo určite nie je možné považovať za primerané.

Verím, že odvolací súd toto rozhodnutie zvráti a konštatuje, že rómske izby sú nezákonné a ako také musia byť v našich nemocniciach minulosťou,“ dodáva Durbáková.

Zdokumentovaným prejavom segregácie rómskych žien na pôrodnických oddeleniach niektorých nemocníc na Slovensku venovali v minulých rokoch pozornosť aj viaceré medzinárodné ľudskoprávne inštitúcie. Výbor OSN pre hospodárske, sociálne a kultúrne práva v roku 2019 vyjadril v tomto smere hlboké znepokojenie a slovenskú vládu vyzval k tomu, aby prijala opatrenia, ktoré týmto prejavom zabránia ([E/C.12/SVK/CO/3](#), ods. 44). V apríli 2021 tieto prejavy zdokumentovala a upozornila na nich aj Verejná ochrankyňa práv Mária Patakyová (<https://bit.ly/3Qrwkbt>, s. 65-69)

Rozsudok nie je právoplatný a Poradňa ako žalujúca strana sa voči nemu podá odvolanie.

Kontakty:

tel. č.: 0908 695 531; e-mail: poradna@poradna-prava.sk.

Poradňa pre občianske a ľudské práva je mimovládna organizácia, ktorá sa venuje ochrane ľudských práv a slobôd so zameraním na ochranu práv menšín a ochranu pred diskrimináciou. Pozornosť dlhodobo venuje predovšetkým otázkam diskriminácie rómskej etnickej skupiny v rôznych oblastiach života na Slovensku. Venuje sa tiež ochrane reprodukčných práv a problematike policajného násillia. Poradňa vo svojej práci rozvíja metódu strategického vedenia súdnych sporov v prípadoch diskriminácie a porušovania ľudských práv menšín. Zabezpečuje sprostredkovanie bezplatného právneho poradenstva vo vybraných prípadoch porušenia ľudských práv a bezplatného právneho zastupovania v konaniach pred slovenskými súdmi a Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu. Vykonáva tiež terénny monitoring, advokačné aktivity vo vzťahu k štátnym inštitúciám a realizuje vzdelávacie aktivity v oblasti ochrany pred diskrimináciou pre odbornú a laickú verejnosť. Web: www.poradna-prava.sk.

Podporte činnosť Poradne [peňažným príspevkom](#).

Informácia o projekte, v rámci ktorého bola táto tlačová správa vydaná:

Projekt 'Presadzovanie ľudských práv rómskej menšiny prostredníctvom využívania právnych prostriedkov ochrany a v spolupráci s miestnymi rómskymi aktivistkami a aktivistami' je podporený z programu ACF - Slovakia, ktorý je financovaný z Finančného mechanizmu EHP 2014-2021. Správcom programu je Nadácia Ekopolis v partnerstve s Nadáciou otvorenej spoločnosti Bratislava a Karpatskou nadáciou.

